

Sygn. akt I C 2191/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Zgierzu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Anduła-Dzikowska

Protokolant: inspektor Ewa Napieralska-Dłużniewska

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2016 roku w Zgierzu na rozprawie sprawy

z powództwa **B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w G.**

przeciwko **Z. G.**

przy udziale **Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Z.**

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 2191/16

UZASADNIENIE

W dniu 4 lutego 2016 roku pełnomocnik B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w G. wniósł o wydanie przeciwko Z. G. nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym zasądzającego od pozwanej na jego rzecz sumy 14.998,69 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W ramach uzasadnienia strona powodowa wskazała, iż w dniu 7 marca 2007 roku pozwana zawarła z (...) Bank S.A. umowę kredytu gotówkowego. Wobec braku spłaty zadłużenia wierzytelność z tej umowy została sprzedana na rzecz powoda na mocy umowy sprzedaży wierzytelności zawartej z bankiem w dniu 3 czerwca 2015 roku. Powód nabył wierzytelność w łącznej kwocie 14.791,41 złotych, w tym: a) 9.426,81 złotych z tytułu kapitału, b) 4.728,08 złotych z tytułu odsetek umownych naliczanych przez bank w wysokości zgodnej z treścią zawartej z pozwaną umowy kredytu gotówkowego w okresie od dnia jej zawarcia do dnia sprzedaży wierzytelności na rzecz powoda, c) 636,52 złotych tytułem kosztów poniesionych przez bank w związku z uruchomieniem oraz bieżącą obsługą kredytu (prowizje, ubezpieczenia i inne bieżące opłaty), monitoringiem płatności (koszty upomnień telefonicznych i pisemnych) oraz tytułem kosztów działań windykacyjnych podejmowanych przez bank po dniu wypowiedzenia umowy. Wskazano przy tym, iż wysokość naliczonych przez bank kosztów obrazuje Bankowy Tytuł Egzekucyjny, a aktualną na dzień cesji wierzytelności wysokość zadłużenia, w tym wszystkie jego składowe potwierdza m.in. wyciąg z załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności. Od dnia nabycia wierzytelności powód kontynuował naliczania odsetek oraz opłat wskazanych w pkt c) powyżej według ustawowej stopy procentowej. Na dzień wniesienia pozwu zaległość z tego tytułu wynosiła 439,80 złotych. Łączna wysokość zadłużenia pozwanej na dzień 23 grudnia 2015 roku została stwierdzona dokumentem księgowym w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych powoda i wynosi: 9.426,81 złotych z tytułu kapitału, b) 5.167,88 złotych tytułem odsetek, c) 404 złotych tytułem kosztów. Wreszcie pełnomocnik powoda wskazał, iż dokonano kapitalizacji odsetek należnych na dzień składania pozwu, w związku z tym domaga się zasądzenia dalszych odsetek za okres od wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

(pozew – k. 4)

W dniu 17 czerwca 2016 roku Referendarz tutejszego Sądu wydał nakaz zapłaty, w którym uwzględnił powództwo.

(nakaz zapłaty – k. 19)

W ustawowym terminie pozwana zaskarżyła powyższy nakaz zapłaty w całości. Podniosła, iż dochodzone żądanie nie zostało w żaden sposób udowodnione, a nadto zgłosiła zarzut przedawnienia.

(sprzeciw – k. 24-25)

Na terminie rozprawy w dniu 4 listopada 2016 roku Powiatowy Rzecznik Praw Konsumentów w Z. wskazał, iż wstępuje za zgodą pozwanej do niniejszego procesu.

(protokół rozprawy – k. 63)

Na ostatnim terminie rozprawy w imieniu strony powodowej nikt się nie stawił. Pozwana oraz Powiatowy Rzecznik Praw Konsumentów w Z. podtrzymały stanowisko wyrażone w sprzeciwie, nadto dla oddalenia powództwa powołały art. 5 k.c.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 7 marca 2007 roku Z. G. zawarła z S. S. (Spółka Akcyjna) z siedzibą w P. Oddział w Polsce z siedzibą w W. umowę kredytu odnawialnego nr (...) z limitem kredytowym 5.000 złotych.

(poświadczona za zgodność z oryginałem umowa z dnia 7 marca 2007 roku – 35-37)

Z. G. uiszczała na rzecz kredytodawcy miesięczne raty, do których doliczano odsetki umowne. W ocenie pozwanej przedmiotowy kredyt spłaciła w całości.

(zeznania pozwanej – k. 84 w związku z k. 63, dowody wpłat – k. 68)

W dniu 25 czerwca 2010 roku S. S. (Spółka Akcyjna) z siedzibą w P. Oddział w Polsce z siedzibą w W. wystawiła przeciwko Z. G. bankowy tytuł egzekucyjny. Wskazano w nim, że w księgach banku odnotowano zadłużenie pozwanej z tytułu umowy kredytu z dnia 7 marca 2007 roku o nr (...) wynoszące 11.157,80 złotych, na które złożyły się następujące pozycje:

1. 9.426,81 złotych z tytułu niespłaconego kapitału od dnia 16 stycznia 2010 roku do dnia 7 czerwca 2010 roku,
2. 1.008,23 złote z tytułu niespłaconych odsetek umownych (zwykłych) od dnia 16 stycznia 2010 roku do dnia 7 czerwca 2010 roku,
3. 71,24 złote z tytułu niespłaconych odsetek za opóźnienie (karnych) od dnia 16 stycznia 2010 roku do dnia 25 czerwca 2010 roku,
4. 648,52 złotych z tytułu niespłaconych opłat od dnia 16 stycznia 2010 roku do dnia 7 czerwca 2010 roku,
5. 3,00 złote z tytułu niespłaconych prowizji od dnia 16 stycznia 2010 roku do dnia 7 czerwca 2010 roku

Nadto wskazano, iż od pozwanej należą się dalsze odsetki ustawowe liczone od kwoty 9.426,81 złotych począwszy od dnia 26 czerwca 2010 roku do dnia zapłaty.

(bankowy tytuł egzekucyjny – k. 3 załączonych akt o sygn. I Co 3225)

S. S. (Spółka Akcyjna) z siedzibą w P. Oddział w Polsce z siedzibą w W. złożył w tutejszym Sądzie wniosek o nadanie powyższemu tytułowi klauzuli wykonalności. Sprawa zawisła pod sygn. akt I Co 3225/10. Postanowieniem wydanym w tej sprawie w dniu 24 sierpnia 2010 roku przedmiotowemu tytułowi nadano klauzulę wykonalności.

(wniosek o nadanie klauzuli wykonalności – k. 2, postanowienie – k. 7 załączonych akt o sygn. I Co 3225)

Na podstawie przedmiotowego tytułu wykonawczego przeciwko Z. G. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu M. D. wszczął postępowanie egzekucyjne o sygn. akt Km 3645/10. W toku tego postępowania od dłużniczki wyegzekwowano łącznie 2.623,71 złotych, w tym wierzycielowi przekazano sumę 2.238,14 złotych. W dniu 11 września 2015 roku wierzyciel wniósł o umorzenie postępowania egzekucyjnego wskazując, iż na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności zawartej w dniu 1 czerwca 2015 roku z B. (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą w G. nastąpiła zmiana wierzyciela. Na podstawie powyższej umowy wierzycielem w przedmiotowej sprawie jest B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G..

(załączone akta egzekucyjne o sygn. Km 3645/10, w tym pismo z dnia 11 września 2015 roku – k. 35, pismo z dnia 24 listopada 2016 r. k. – 71)

W dniu 1 czerwca 2015 roku S. S. (Spółka Akcyjna) z siedzibą w P. Oddział w Polsce z siedzibą w W. zawarła z B. (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą w G. umowę przelewu wierzytelności.

(poświadczona za zgodność z oryginałem kopia umowy z dnia 1 czerwca 2015 roku – k. 8)

W dniu 23 grudnia 2015 roku został sporządzony przez B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. wyciąg z ksiąg rachunkowych, w którym wskazano, iż Fundusz ten nabył S. S. (Spółka Akcyjna) z siedzibą w P. Oddział w Polsce z siedzibą w W. wierzytelność wobec Z. G. z tytułu umowy kredytu z dnia 7 marca 2007 roku, która to wierzytelność sięgnęła kwoty 14.998,69, w tym kapitał 9.426,81 złotych, odsetki 5.167,88 złotych, koszty 404 złote.

(dowód: wyciąg z ksiąg rachunkowych – k. 10)

Pozwana jest emerytką. W gospodarstwie domowym pozostaje z mężem, który pobiera świadczenie rentowe. Przeciwko nim toczy się postępowanie egzekucyjne, w którym komornik zajął emeryturę pozwanej oraz rentę jej męża. Po potrąceniach komorniczych Z. G. otrzymuje kwotę 700 złotych, a jej mąż 1100 złotych. Mąż pozwanej przeszedł dwa zawały. Zdiagnozowano u niego chorobę Alzheimera oraz schorzenia jelita grubego, serca i żołądka. Pozwana cierpi na nerki, serce, jelito grube, nadto leczy się psychiatrycznie. Zajmują mieszkanie komunalne. Nie mają majątku ani oszczędności.

(zeznania pozwanej – k. 84 - 85)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

W niniejszej sprawie strona powodowa dochodzi od pozwanej zapłaty z tytułu niespłaconego kredytu odnawialnego udzielonego na podstawie umowy z dnia 7 marca 2007 roku o nr (...).

Stosownie do art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U.2012.1376 ze zm.), przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem

na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Strona pozwana zakwestionowała zasadność jak i wysokość kwoty dochodzonej pozwem.

W ocenie Sądu strona powodowa nie udowodniła dochodzonego przeciwko Z. G. roszczenia.

Przede wszystkim ze złożonej umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 1 czerwca 2015 roku zawartej z S. S. (Spółka Akcyjna) z siedzibą w P. Oddział w Polsce z siedzibą w W. nie wynika, aby umową tą przeniesiono na stronę powodową wierzytelność przysługującą wobec pozwanej z tytułu umowy z dnia 7 marca 2007 roku o nr (...). Do akt sprawy załączono wprawdzie dokument o nazwie „załącznik do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 3.06.2015r.” zawierający dane pozwanej, nr przedmiotowej umowy oraz kwoty wskazane jako zadłużenie. Załącznik ten w żaden sposób nie jest jednak powiązany z ramową umową cesji wierzytelności, a nadto występuje rozbieżność daty umowy cesji wierzytelności. Nadto należy wskazać, iż sygnowany jest pieczęcią imienną i podpisem osoby nieumocowanej do działania w imieniu którejkolwiek ze stron umowy stanowiącej cesję wierzytelności przysługującej S. S. (Spółka Akcyjna) z siedzibą w P. Oddział w Polsce z siedzibą w W., a przynajmniej takie umocowanie nie wynika z akt sprawy.

Niezależnie od powyższego podnieść należy, że nie ma podstaw do stwierdzenia, że wysokość powództwa zostały udowodnione w niniejszym procesie.

Pozew opierany był o twierdzenie o nabyciu wierzytelności od banku, który był wierzycielem z tytułu umowy kredytu, a następnie z bankowego tytułu egzekucyjnego, na podstawie którego prowadził egzekucję. Do akt sprawy załączono poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię umowy kredytu. Nadto na wniosek strony powodowej załączono akta postępowania egzekucyjnego. Strona powodowa nie przedstawiła jednak dowodów wskazujących na nieprzerwany ciąg zdarzeń prawnych obejmujących zawarcie umowy, postawienie należności w stan wymagalności i cesję tejże wierzytelności na swoją rzecz. W szczególności nie przedstawiono okoliczności, w których dochodzona kwota stała się wymagalna na rzecz pierwotnego wierzyciela. Dodać należy, że o ile bank był władny prowadzić egzekucję na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, to oczywiście jest to, że strona powodowa czynić tego nie mogła. Co więcej, złożone do akt dokumenty nie w pełni wyjaśniają, czy umowa cesji dotyczyła wierzytelności wynikającej z umowy, czy też wierzytelności stwierdzonej bankowym tytułem egzekucyjnym (zaopatrzonym w klauzulę wykonalności). Ze sformułowań pozwu wynika raczej, choć w sposób daleki od precyzji, że przedmiotem cesji była wierzytelność z umowy. Oczywiście możliwe byłoby dochodzenie wierzytelności stwierdzonej w formie bankowego tytułu egzekucyjnego na drodze zwykłego postępowania cywilnego, jednak powodowy fundusz nie powoływał się w pozwie na nabycie wierzytelności stwierdzonej w bankowym tytułem egzekucyjnym, a jedynie na nabycie wierzytelności z umowy. Powodowy fundusz nie wskazał w jakim to tytule stwierdzona została wierzytelność, co wskazuje na wywodzenie swych roszczeń wyłącznie z umowy, bez nawiązania do treści bankowego tytułu egzekucyjnego. Co więcej odrzucić należy pogląd o związaniu sądu cywilnego przez orzeczenie jakim jest postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, w zakresie zarówno zasadności, jak i wysokości roszczenia. Kontrola sądowa dokonywana w postępowaniu klauzulowym ma ściśle określone granice i nie obejmuje szeregu okoliczności materialnoprawnych. Jest tak, gdyż postępowanie klauzulowe, toczące się na skutek wniosku banku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, nie ma charakteru postępowania rozpoznawczego, w którym sąd bada zasadność roszczenia powoda, ale ma jedynie na celu sprawdzenie formalnych przesłanek nadania klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, a nie jego merytoryczne badanie. Nadając klauzulę wykonalności, sąd stwierdza, że wystawiony przez bank tytuł nadaje się do realizacji w drodze egzekucji. Ustalenie natomiast, czy dochodzona przez bank należność rzeczywiście istnieje i czy została wskazana w bankowym tytule egzekucyjnym we właściwej wysokości, wykracza poza zakres kognicji sądu przy nadawaniu klauzuli wykonalności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 7 lutego 2014 r., I ACa 687/13). W szczególności - i z istoty rzeczy - kontrola zasadności wniosku dokonywana przez sąd w postępowaniu klauzulowym nie obejmuje badania skuteczności przelewu dokonanego w okresie po złożeniu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności i na rzecz podmiotu nie mogącego prowadzić egzekucji na podstawie tego tytułu.

Także wysokość roszczenia dochodzonego w postępowaniu cywilnym powinna zostać wykazana przez nawiązanie do treści umowy, a nie jedynie do treści bankowego tytułu egzekucyjnego. Powodowy fundusz, nie mogąc korzystać z ułatwień w dochodzeniu roszczeń wynikających z przepisów art. 96 i 97 Prawa Bankowego, nie może się odwoływać do treści wyciągu z ksiąg banku. Należy przy tym zauważyć, że o ile wyciąg z ksiąg banku ma moc dowodową dokumentu urzędowego w postępowaniu klauzulowym, toczącym się z wniosku banku, który wydał bankowy tytuł egzekucyjny, to w postępowaniu rozpoznawczym toczącym się z powództwa nabywcy wierzytelności mocy tej już nie posiada. Wynika to z przepisu art. 95 ust. 1a Prawa bankowego, zgodnie z którym moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1 tego przepisu, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym. Jest przy tym logiczne, że skoro zgodnie z utrwalonym już orzecznictwem fundusze sekurytyzacyjne nie mogą prowadzić egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego, ani nawet uzyskać na taki tytuł klauzuli wykonalności jako cesjonariusze (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2009 r., IV CSK 422/08), to nie mogą one korzystać z narzędzi, w które ustawodawca wyposażył banki w celu umożliwienia dochodzenia roszczeń w trybie uregulowanym w przepisie 96 Prawa bankowego. Skoro Trybunał Konstytucyjny, w wyroku z dnia 15 marca 2011 r., sygn. P 7/09, zakwestionował konstytucyjność wyciągu z ksiąg banku, jako mającego moc dokumentu urzędowego w stosunku do konsumentów, to wobec nich przepis art. 95 ust. 1 Prawa Bankowego stracił moc obowiązującą (co nastąpiło z dniem 5 kwietnia 2011 r. - por. powołany wyrok Trybunału Konstytucyjnego, a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 5 lutego 2014 r., I ACa 667/13). Wreszcie dowodem co do wysokości należnego roszczenia oraz jego wymagalności nie jest przedstawiony wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu. Dokument taki, podpisany jedynie przez przedstawiciela powoda (z tym że i w tym przypadku takiego umocowania nie przedstawiono), nie dowodzi istnienia jakiegokolwiek stosunku zobowiązaniowego pomiędzy pozwaną a powodem lub pomiędzy pozwaną a poprzednikiem prawnym powoda. Ma on charakter jednostronnego stwierdzenia długu i jako taki może stanowić stanowisko strony w sprawie, natomiast sam w sobie nie stanowi wiarygodnego dowodu co do istnienia dochodzonego roszczenia.

Reasumując, to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia zasadności i wysokości dochodzonego roszczenia stosownie do art. 6 k.c., któremu to ciężarowi w niniejszej sprawie nie podolał. W tym miejscu należy wskazać, iż powód jako nabywca wierzytelności i tym bardziej profesjonalista w swej dziedzinie, winien dysponować całością dokumentacji z nią związanej. Cesjonariusz nabywa bowiem wierzytelność w wysokości, jaka przysługiwała cedentowi. Po zbyciu wierzytelności pozwany może nadal podnosić zarzuty przysługujące mu w stosunku do pierwotnego wierzyciela (art. 513 § 1 k.c.).

Brak dokładnego wskazania i udowodnienia, kiedy umowa została wypowiedziana, w jaki sposób były zachowywane wpłaty pozwanej na poczet przedmiotowego kontraktu, w jakich okresach kształtowało się zadłużenie pozwanej uniemożliwia zbadanie prawidłowości wyliczeń kwoty dochodzonej pozwem jak i zasadności zgłoszonego żądania. Należy przy tym pamiętać, iż powód dochodzi należności z tytułu kredytu odnawialnego. Pozwana mogła wielokrotnie zadłużać się w ciężar rachunku, co wymaga po stronie powodowej dokładnego wskazania w jakich okresach powstawało zadłużenie i jakie obejmowało kwoty. Wątpliwości budzi chociażby wskazywana kwota zadłużenia z tytułu kapitału oscylująca na poziomie 9.426,69 złotych w kontekście umowy, z której strona powodowa wywodzi roszczenie, a której limit przewidziano do sumy 5.000 złotych.

Wobec powyższego, powództwo należało oddalić.